

Raadvraag (art. 37)

Gesteld door:

Forum voor Democratie

Datum	8 mei 2023
Onderwerp	078-2023 - Kwijtschelding afvalstoffenheffing
Portefeuillehouder	College B&W

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van de ingekomen brief van wethouder Koenraad heeft Forum voor Democratie nog enkele vragen betreft de tarieven afvalstoffenheffing. In het voorstel worden verschillende scenario's weergegeven over hoe de kosten van de kwijtschelding kunnen worden verrekend. De geschatte kwijtschelding van 949.000 euro wordt op dit moment doorberekend met €27,60 in het vaste tarief aan de overige huishoudens. Één van de opties is om dit op dezelfde manier door te zetten. Daarnaast worden er nog een tal van andere opties weergegeven zoals maar een deel van de afvalstoffenheffing kwijt te schelden of om een gedeelte uit de algemene middelen te financieren.

Tevens wordt er ook ingegaan op de totstandkoming van de vaste en variabele kosten van de afvalstoffenheffing. In vergelijking met omliggende gemeenten heeft gemeente Roosendaal het hoogste vaste tarief en het laagste variabele tarief. Gemeente Woensdrecht is ook opgenomen in de vergelijking waarbij het vaste tarief vele malen lager ligt en waar het variabele tarief stapsgewijs vanaf het gemiddelde aantal ledigingen omhoog gaat. Ditzelfde gebeurt nu ook bij de ondergrondse containers in gemeente Roosendaal.

Tot slot wordt er ook nog een kanttekening vermeldt dat wanneer huishoudens hun container minder aanbieden dit gevolgen zal hebben voor de opbrengsten.

Forum voor Democratie heeft over de verschillende scenario's m.b.t. afvalstoffenheffing de volgende vragen:

- 1. Kan het college aangeven wat de verwachting is m.b.t. de kosten van kwijtscheldingen in de komende jaren?**
- 2. Hoe verhoudt het percentage huishoudens zich die gebruikmaken van kwijtschelding ten opzichte van omliggende gemeenten?**
- 3. Hoe gaan omliggende gemeenten om met kwijtschelding van de afvalstoffenheffing; zijn er gemeenten die gedeeltelijk kwijtschelden?**
- 4. Is er voor het college ook een situatie denkbaar waarbij net zoals in gemeente Woensdrecht het variabele tarief oploopt vanaf een x aantal ledigingen, waarbij de eerste x aantal ledigingen voordeliger kunnen zijn dan het gemiddelde aantal ledigingen? Zo ja, kan hier ook een voorbeeld berekening van gemaakt worden?**
- 5. Als huishoudens in de komende jaren minder hun afvalcontainer aanbieden dan voorzien, hoe vertaalt dit zich dan terug in de kosten die daaruit volgen?**

Wie gaat deze onvoorziene kosten/mindere inkomsten betalen?

- 6. Mag er geconcludeerd worden dat hoe beter huishoudens hun afval scheiden, hoe hoger de kosten per huishouden in de toekomst zullen worden?**
- 7. “Mogelijk worden in andere gemeenten de variabele kosten ook omhoog geschroefd en het zou dus niet vreemd zijn voor Roosendaal om de variabele kosten mee te verhogen”, maar is het een noodzaak om de variabele kosten te verhogen? Roosendaal heeft op dit moment de laagste kg/inwoner/jaar ten opzichte van de andere gemeenten.**
- 8. Kan het college aangeven hoe de totale kosten en daarmee zowel het vaste tarief als het variabele tarief in de toekomst eens omlaag kunnen?**
- 9. Bij ondergrondse containers wordt verondersteld dat er minder aan afval gescheiden wordt, waaruit blijkt dat?**
- 10. Hoeveel huishoudens maken gebruik van de ondergrondse containers en hoeveel huishoudens maken gebruik van de containers?**
- 11. Wat voor technieken worden er op het moment bij het na-scheiden in de gemeente toegepast?**
- 12. Wat voor innovaties staan er op korte en lange termijn op de planning om na-scheiden in de gemeente te optimaliseren?**

Namens Forum voor Democratie,

Corrie van Leerzen

Angelique Grinwis

Wij beantwoorden de vragen als volgt:

1. Kan het college aangeven wat de verwachting is m.b.t. de kosten van kwijtscheldingen in de komende jaren?

Het is moeilijk om een inschatting te maken. Wel zien we de afgelopen jaren een tendens van een oplopend bedrag aan kwijtscheldingen. Meer mensen kwamen in aanmerking voor kwijtschelding. Wij hadden verwacht dat deze ontwikkeling ook in 2022 door zou zetten, maar in 2022 nam het bedrag aan kwijtscheldingen juist af.

Ondanks deze afwijking in 2022 gaan we er vooralsnog vanuit dat de kwijtscheldingen zullen toenemen. We verwachten de komende periode ook een toename van het aantal mensen in de bijstand. Veel mensen in de bijstand hebben recht op kwijtschelding.

De ontwikkeling van het bedrag aan kwijtscheldingen voor de afvalstoffenheffing was de afgelopen jaren als volgt:

- Realisatie 2020: € 756.207
- Realisatie 2021: € 872.335
- Realisatie 2022: € 686.695
- Begroting 2023: € 948.780

2. Hoe verhoudt het percentage huishoudens zich die gebruikmaken van kwijtschelding ten opzichte van omliggende gemeenten?

We hebben niet van alle gemeenten zicht op het aantal huishoudens dat gebruik maakt van kwijtschelding. Wel kunnen we aangeven welk bedrag per gemeente is kwijtgescholden voor de afvalstoffenheffing en hoe hoog de totale opbrengst van de afvalstoffenheffing was. Onderstaande cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekeningen 2022 van de betreffende gemeenten (m.u.v. de gemeente Etten-Leur, daar is de jaarrekening 2021 gehanteerd):

Gemeente	Kwijtgescholden bedrag	Totale opbrengst afvalstoffenheffing	Kwijtscheldingen t.o.v. totale opbrengst
Roosendaal	€ 687.000	€ 9.858.000	7,0%
Bergen op Zoom	€ 783.000	€ 9.283.000	8,4%
Etten-Leur	€ 235.000*	€ 6.140.000	3,8%
Moerdijk	€ 190.000	€ 5.079.000	3,7%
Halderberge	€ 158.000	€ 3.855.000	4,1%
Rucphen	€ 92.000	€ 2.867.000	3,2%
Zundert	€ 45.000	€ 2.355.000	1,9%

* Het totale bedrag aan kwijtschelding bedraagt € 469.000 voor zowel afvalstoffen als rioolheffing. We hebben de aannahme gedaan dat de helft hiervan voor de afvalstoffenheffing is.

Het totaal van de kwijtscheldingen ten opzichte van de totale opbrengst van de afvalstoffenheffing is in grotere gemeenten over het algemeen groter dan in kleinere gemeenten in onze regio.

3. Hoe gaan omliggende gemeenten om met kwijtschelding van de afvalstoffenheffing; zijn er gemeenten die gedeeltelijk kwijtschelden?

De omliggende gemeenten hanteren een volledige kwijtschelding van het vast tarief. Daarnaast hanteren de meeste gemeenten een gedeeltelijke kwijtschelding van het variabele tarief.

Door de omliggende gemeenten wordt kwijschelding verleend voor:

- Roosendaal: vast tarief (€ 245) + deel variabel tarief: 6 ledigingen (€ 39,60)
- Bergen op Zoom: vast tarief (€ 234,84) + variabel tarief: 13 ledigingen (€ 79,86)
- Etten-Leur: alleen kwijschelding voor het vaste tarief (€ 216,12)
- Moerdijk: kwijschelding voor vaste tarief (€ 338,74 voor meerpersoonshuishouden).
(NB. In Moerdijk is geen sprake van een variabel tarief.)
- Halderberge: vast tarief (€ 188,04) + 50% van het variabele tarief
- Rucphen: vast tarief (€ 155) + deel variabel tarief (5 ledigingen GFT-container / 9 ledigingen restafvalcontainer / 26 inworpen ondergrondse verzamelcontainer)
- Zundert: alleen kwijschelding voor het vaste tarief (€ 234)

4. Is er voor het college ook een situatie denkbaar waarbij net zoals in gemeente Woensdrecht het variabele tarief oploopt vanaf een x aantal ledigingen, waarbij de eerste x aantal ledigingen voordeliger kunnen zijn dan het gemiddelde aantal ledigingen?

Zo ja, kan hier ook een voorbeeld berekening van gemaakt worden?

Ja, dit is mogelijk voor zowel het gebruik van minicontainers als ondergrondse containers. Het is echter lastig om hier een goede voorbeeld berekening voor te maken. Het aanpassen van het variabele tarief heeft een effect op het gedrag van de inwoners. De exacte verandering van dit gedrag is lastig te voorspellen.

5. Als huishoudens in de komende jaren minder hun afvalcontainer aanbieden dan voorzien, hoe vertaalt dit zich dan terug in de kosten die daaruit volgen? Wie gaat deze onvoorziene kosten/mindere inkomsten betalen?

In het jaar dat dit zich voordoet, wordt het nadeel (het gemis aan inkomsten) gedekt uit de voorziening. In de jaren daarna zal het tarief moeten stijgen om de begroting weer sluitend te maken.

6. Mag er geconcludeerd worden dat hoe beter huishoudens hun afval scheiden, hoe hoger de kosten per huishouden in de toekomst zullen worden?

Deze conclusie klopt niet helemaal. Hoe beter huishoudens scheiden, hoe meer kosten er verrekend worden in het vaste tarief. Daartegenover staat echter dat de totale kosten voor het variabele tarief bij huishoudens omlaag gaan, omdat er minder vaak restafval wordt aangeboden.

7. “Mogelijk worden in andere gemeenten de variabele kosten ook omhoog geschroefd en het zou dus niet vreemd zijn voor Roosendaal om de variabele kosten mee te verhogen”, maar is het een noodzaak om de variabele kosten te verhogen? Roosendaal heeft op dit moment de laagste kg/inwoner/jaar ten opzichte van de andere gemeenten.

Roosendaal zit met 118,7 kg per inwoner nog steeds een stuk boven de landelijke richtlijn van 100 kg per inwoner vanaf 2020. In de komende jaren moet dat omlaag naar 0 kg.

8. Kan het college aangeven hoe de totale kosten en daarmee zowel het vaste tarief als het variabele tarief in de toekomst eens omlaag kunnen?

De kosten en daarmee het tarief kunnen alleen omlaag als zaken goedkoper worden. Denk daarbij aan de kosten van het inzamelen of het verwerken van afval en grondstofstromen. Een andere mogelijkheid is om de kosten van kwijschelding niet meer binnen de gesloten financiering te laten vallen.

9. Bij ondergrondse containers wordt verondersteld dat er minder aan afval gescheiden wordt, waaruit blijkt dat?

Dit blijkt uit cijfers die wij over 2022 van Saver hebben ontvangen:

- In 2022 is er 6.218,7 ton restafval ingezameld bij 27.287 huishoudens in laagbouw met minicontainers. Gemiddeld is dit 227,9 kg restafval per huishouden.
- In 2022 is er 2.033,9 ton restafval ingezameld bij 7.885 huishoudens in hoogbouw met ondergrondse containers. Gemiddeld is dit 257,9 kg restafval per huishouden.

10. Hoeveel huishoudens maken gebruik van de ondergrondse containers en hoeveel huishoudens maken gebruik van de containers?

Het aantal huishoudens dat een ondergrondse container gebruikt voor restafval bedraagt 7.967. Het aantal huishoudens dat een minicontainer gebruikt is 27.282. Dit zijn de cijfers over 2023. De aantallen wijken daarom af van de aantallen die in het antwoord op vraag 9 zijn genoemd; dat betreffen namelijk de cijfers over 2022.

11. Wat voor technieken worden er op het moment bij het na-scheiden in de gemeente toegepast?

Er worden op dit moment geen technieken voor nascheiding toegepast op het restafval.

12. Wat voor innovaties staan er op korte en lange termijn op de planning om na-scheiden in de gemeente te optimaliseren?

Op dit moment zijn er nog geen innovaties beschikbaar die toe te passen zijn in onze situatie. Wel worden de ontwikkelingen in de markt gevolgd. Zodra er interessante ontwikkelingen zijn wordt bekeken of deze toepasbaar zijn in onze situatie.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De plv. (loco) secretaris,

De burgemeester,